

Innspill til Kristiansund kommunes budsjett 2022

Utdanningsforbundet Kristiansund

Utdanningsforbundet er en partipolitisk uavhengig fagforening for pedagogisk personale innenfor alle utdanningsnivåer. Utdanningsforbundet skal arbeide for at barn, unge og voksne får et kvalitativt godt og etisk forsvarlig opplæringstilbud, og for at utdanning skal ha en sentral rolle i samfunnet.

Pandemien har tydeliggjort både styrker og svakheter ved samfunnet vårt. Det er sosiale forskjeller også i Kristiansund, vi bor forskjellig og har ulik grad av økonomisk og sosial trygghet. Alle som jobber i utdanningssektoren, har i pandemiperioden sett ulikheten i livsvilkårene til barn og unge som de møter daglig. Medlemmene i Utdanningsforbundet har også sett sin egen rolle i livene til barnehagebarna, elever og studenter. Mange har også blitt smertelig klar over hvordan rammebetingelsene former utdanning og danning. Det er en tett kopling mellom læreres og lederes arbeidsmiljø og deres mulighet for å gjøre en god jobb for barn, unge og voksne.

Den nye regjeringen har akkurat lagt frem sin regjeringsplattform, Hurdalsplattformen (11). Der ser vi at regjeringen setter mange av Utdanningsforbundets satsingsområder på dagsorden, f.eks å få bukt med ukvalifisert personell i skolen, styrking av pedagog – og bemanningsnorm i barnehagen og krav til vikarbruk. Store ambisjoner og små budsjetter kan komme til å prege den utdanningspolitiske agendaen de nærmeste årene, og kravet til politikerne i Kristiansund er at man må prioritere skole.

Utdanningsforbundet vil påpeke viktigheten av et godt partssamarbeid i diskusjoner om fordeling av midler til skoler og barnehager. Uavhengig av de økonomiske forholdene i kommunen, er kommunene forpliktet til å følge de lovpålagte oppgavene i barnehage- og opplæringsloven.

Trygge og helsefremmende arbeidsplasser

Utdanningsforbundet skal være en pådriver for arbeidsplasser preget av et trygt og helsefremmende arbeidsmiljø.

Aktualitet

Arbeidet for trygge og helsefremmende arbeidsplasser krever målrettede og systematiske prosesser som tar utgangspunkt i de utfordringer lærere i barnehage og skole, lærerutdannere, ansatte i faglig-administrativt støttesystem og ledere opplever i hverdagen.

- **Et systematisk HMS- arbeid på hver enkelt arbeidsplass er lovpålagt.**
- **Det må legges til rette for gode medbestemmelsesprosesser i forhold til utvikling av utdanningssektoren.**

Å arbeide med arbeidsmiljø har relevans når det gjelder flere viktige utfordringer for lærere og ledere. For eksempel vold og trusler, emosjonell belastning, varsling og ytringskultur, og bruk av avvikssystemet. Bransjeprogrammet for barnehage har også bidratt med kunnskap om behovet for å satse på arbeid med helsefremmende arbeidsmiljø.

Våre medlemmer varsler at de ikke får opplæring i bruk av avvikssystemet, eller blir instruert til ikke melde avvik på annet enn fysiske forhold. Dette er ikke greit!

- **Utdanningsforbundet krever at det settes av ressurser til nødvendig opplæring i avvikssystemet.**

- **Utdanningsforbundet krever at arbeidsgiver anerkjenner at alle avvik skal meldes!**

Styring av utdanningssektoren

Utdanningsforbundet skal være pådrivere for at nasjonal og lokal styring og utvikling av utdanning, bygger på et bredt forsknings- og erfaringsbasert kunnskapsgrunnlag, og støtter opp under en bred målforståelse.

Nedskjæring i oppvekstsektoren må stoppe!

Videreutdanning

Kristiansund kommunes lønnspolitikk har som mål å sikre gode kommunale tjenester gjennom motiverte medarbeidere med riktig kompetanse (Kristiansund kommunes Arbeidsgiverstrategi, s. 10). Nåværende praksis for etter- og videreutdanning, der ansatte i etterkant må søke om EVU-tillegg oppleves tungrodd da en godkjenning fra arbeidsgiver bør holde for innvilgelse av tillegget.

- **Alle lærere som mangler fordypning i henhold til de nye kompetansekravene, må få videreutdanning gjennom Kompetanse for kvalitet før 2025. (6)**
- **Arbeidsgiver må legge til rette for at EVU-tillegget automatisk utbetales ved godkjent kompetanseheving.**

Fagfornyelsen

Målsettingen for fagfornyelsen er at vi skal oppleve en reell praksisendring i opplæringen i lys av nye intensjoner og målsetninger for arbeidet i skolen.

Lærere må ha reell mulighet til å velge og tilpasse læremidler i de ulike fagene. Læreren bruker profesjonelt skjønn for å tilpasse aktivitetene etter behovene til barn, elever og voksne. Øremerkede midler til innkjøp av læremiddel til Fagfornyelsen dekker ikke kommunenes reelle kostander. Uavhengig av økonomi, har kommunen ansvar for at lærerne har de læremidlene de trenger for å gjøre jobben sin.

Lærerne opplever at Fagfornyelsen ikke har vært satsingsområde for arbeidsgiver. En slik endring som Fagfornyelsen er, burde blitt høyt prioritert.

- **De økonomiske rammene må stå i samsvar med målsettingen for Fagfornyelsen. (9, 10)**
- **Mangel på reell medvirkning ved valg av læremidler er ikke greit.**
  - **Våre lærere melder at de ikke har en tilstrekkelig bredde av læremidler, og opplever det utfordrende å gjøre jobben sin.**
  - **Det må være mulig å få kjøpt inn oppdatert læreverk og nødvendig undervisningsmaterieell når lærerne mener det er behov for det, både digitale og analoge.**
- **Mangel på analoge læremiddel vil føre til at vi er tvunget til å bryte loven. Det er ikke mulig å holde seg innenfor rammene av åndsverksloven. (7) og Kopinor-avtalen. (8)**

- **IKT. Kristiansund kommune er inne i ei satsning på digitalisering. Satsingen på digitalisering må gjenspeiles også i kommende budsjett.**

Flere barnehagelærere og økt bemanning i barnehagen

Utdanningsforbundet skal være en pådriver for sterkere lovverk sentralt, og utvikling av lokale tiltak som kan bedre barnehagens bemanning og barnehagelærertetthet.

Aktualitet

Barnehagelærerne har under pandemien gjort erfaringer med kortere åpningstider, mindre grupper, mindre grad av praktisk og administrativt arbeid, og redusert bruk av programmer.

- **Vi mener at vi må utforske ulike lokale strategier for bedre barnehagelærertetthet, vikarordninger, reduserte åpningstider og styrket bemanning allerede nå.**
- **Vi mener at arbeidsgiver allerede nå må ha som mål at minst 50 prosent av bemanningen er barnehagelærere.**
- **Norm for bemanning må gjelde i hele barnehagens åpningstid.**

Lønnspolitisk offensiv for lærere i skolen

Utdanningsforbundet skal arbeide for å stoppe og kompensere for den lavere lønnsutviklingen for undervisningsstillinger. Utdanningsforbundet skal arbeide for skjærpede krav i samfunnet til at alle elever skal ha lærere med godkjent lærerutdanning i alle undervisningstimer.

- a. betydningen for elevene av å ha lærere med godkjent lærerutdanning
  - b. den høye andelen undervisningspersonale som ikke har godkjent lærerutdanning
  - c. håndheving av og tydeligere krav til godkjent lærerutdanning i opplæringsloven
  - d. den svake lønnsutviklingen for undervisningsstillinger.
- **Medlemsgruppene med kun lokal lønnsdannelse, har hatt en mindrelønnsutvikling over tid sammenlignet med andre ansatte i offentlig sektor.**

Aktualitet

Ukvalifisert arbeidskraft

Nasjonalt blir tusenvis av norske elever hver dag undervist av ufaglærte. Over halvparten av dem har ikke høyere utdanning enn videregående skole. Likevel kan de få den særlig ansvarsfulle oppgaven som kontaktlærer, og de setter karakterer (3).

Kostra -og GSI-tall for Kristiansund kommune viser at vi pr. nå oppfyller lærernormen og pedagognorm. Tall fra SSB viser at vi har 2 dispensasjoner fra kompetansekrav i barnehagen, og at det er ca. 13% ufaglærte som underviser i grunnskolen. Ved behov for vikarer blir det ofte satt inn ufaglærte vikarer.

- **Kostnaden for vikarbruk må gjenspeile behovet og må være en del av rammeoverføring til sektoren.**

- Innsatsen for å rekruttere og beholde lærere må styrkes for at Kristiansund kommune skal kunne oppfylle alle barns rett til å få opplæring av kvalifiserte lærere.

Å rekruttere nye lærere til barnehage og skole, og sørge for at de som jobber der blir værende krever målrettede tiltak, for eksempel lønn. (3, 5)

- Grunnbemanning i barnehage og pedagognorm må opprettholdes, også ved fravær.
- Skolens krav til lærertetthet må opprettholdes, også ved fravær.
- Vi kan ikke måle effekt på spesialundervisning, grunnleggende norskundervisning og morsmålsopplæring når den ikke gjennomføres av faglærte.
- Bortfall av undervisning ved fravær gjør det vanskelig å måle reell effekt av opplæringen. Dette er tilbud elevene har krav på etter opplæringsloven §5-1 og §2-8. (2)
- Lønnsramma til PPT må økes. I 2019 fikk de med master økt lønn for kompetanse, men lønnsramma i budsjettet er ikke økt tilsvarende. PPT bruker derfor av oppsparte fondsmidler for å dekke lønnskostnader.
- Rammen til PPT økes for å kunne imøtekomme kravene i St. melding nr. 6 og Barnevernsreformen som trer i kraft fra 1.1.2022.

Gi barn og elever lærere med lærerutdanning!

God utdanning er fremtiden, det må Kristiansund kommune satse på!

*I de politisk vedtatte og styrende, plan- og rammeverk er det lagt vekt på samfunnsoppdraget: vi skal danne og utdanne barn og unge. De økonomiske rammene **fortsetter å utfordre** våre medlemmer. Vi pålegges nye oppgaver både fra skoleeier og stat med svært lite økonomisk handlerom.*

Kristiansund kommune sine leveårsutfordringer er reelle og krever at disse kommer med i betraktningene når budsjettet skal vedtas. Det blir for enkelt å kun se på kommunegruppe 9 og prognoser for elevtall. Det må budsjetteres ut ifra det leveårsundersøkelser forteller oss. (12)

Utdanningsforbundet har en klar forventning til at politisk ledelse sørger for at de lovpålagte tjenestene i sektor for oppvekst skal fullfinansieres før det bevilges penger til ikke-lovpålagte tjenester/tilbud.

Utdanningsforbundet organiserer pedagogisk personale innenfor alle utdanningsnivåer, og vi forventer at ALLE politisk part vender seg til oss med spørsmål når budsjettet skal behandles og vedtas. Det er vi som er lærere, det er vi som kan skole og barnehage og det er vi som kan fortelle dere hva som skal til for å drive en god skole i tråd plan – og rammeverk.

Bevilg nok penger - kunnskap kommer ikke av seg selv!

Lenker

- 1 <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/mer-penger-til-kommuner-og-fylkeskommuner/id2721181/>
- 2 <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1998-07-17-61>
- 3 <https://www.utdanningsforbundet.no/var-politikk/utdanningsforbundet-mener/artikler/tiltak-for-a-rekruttere-og-beholde-barnehagelarere/>
- 4 <https://www.utdanningsforbundet.no/var-politikk/utdanningsforbundet-mener/artikler/en-styrer-i-hver-barnehage/>
- 5 <https://www.utdanningsforbundet.no/var-politikk/utdanningsforbundet-mener/artikler/palagt-videreutdanning-ma-fullfinansieres/>
- 7 <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2018-06-15-40>
- 8 <https://www.ks.no/fagomrader/lonn-og-tariff/ovrig-informasjon/kopinoravtalen-for-perioden-2018---2021/>
- 6 <https://www.utdanningsforbundet.no/var-politikk/utdanningsforbundet-mener/artikler/derfor-skal-elevene-ha-kvalifiserte-larere/>
- 9 <https://www.utdanningsforbundet.no/var-politikk/utdanningsforbundet-mener/artikler/Laremidler-i-skolen/>
- 10 <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/tilskudd-til-innkjop-av-nye-laremidler/id2696392/>
- 11 <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/hurdalsplattformen/id2877252/>
- 12 <https://www.fhi.no/fp/oppvekst/hent-oppvekstprofil/>